

[Transcript] Vinohradská 12 / Reforma OSN? Jedině třetí světovou

Tady je Matej Skalický a tohle je Vinohradská 12.
Sergej Lavrov nazval Ukraínu zločineckým režimem.
Vnitřel v teorii i praktiku nazyzn.
Sergej Lavrov to prohlásil na zasedání rady bezpečnosti OSN, kterému mentálně rusko předsedá.
Na posledy vřídili Rusové zasedání rady Loni v unoru, kde zahájili vojenskou invazina Ukrajinu.
Sergej Lavrov v New Yorku.
Ruský ministr zahraničí předsedala Radě bezpečnosti OSN.
Není to byzarní, nebo až zvrácené.
A hlavně není na čase fungování rady bezpečnosti změnit.
Probíráme s analytikem z Metropolitní univerzity v Praze profesorem Oldřichem Burešem.
Dnes je pátek 28. dubna.
Dobrý den, vítejte ve Vinohradské 12.
Dobrý den, děkuji za pozvání.
Proberme to, co se teďka dělo v New Yorku.
Na kolik byzarný byl ten obrázek tento týden, kdy Sergej Lavrov, ruský ministr zahraničí, jakož tomuž zastupující zemi, která rozpoutala válku na Ukrajině a okupuje část Ukrajiny, předsedal Radě bezpečnosti OSN.
To samotné předsedání bych za byzarní neoznačil.
Ruská federace stálým slenem Rady bezpečnosti OSN po sověckém slazu zděděla v podstatě zakládající místo po zakládajícím státu OSN.
A je to prostě velmoc, která, pokud chceme, aby OSN smysl úplně fungovalo, musí být zastoupena.
To, co je byzarní nebo cynické, je ta agenda, kterou Sergej Lavrov prezentoval ze jména v pondělí, kdy bylo tedy to neformální jednání, které se snažilo nějakým způsobem hodnotit, jak funguje multilateralizmus, jak jsou dodržovány principy základních OSN, které zejména zahrnují právě dodržování teritoriální integrity a politické nezávislosti všechny jejich členů a zřeknutí se agrese můjče ostatní členů.
Neskolko 10 lety, bazovají vzájomoponimáně pěti poslažených členov v Sajetu Bezapasnosti, a věrchovanství celý i princípov ustavo garantírovalo globalnu bezapasnost.
Bylo samozřejmě v současné situace, kdy Ruská Federace více než rok provádí agrezy na Ukrajině, která tyto principy porušuje je cynické na standardy rady bezpečnosti OSN.
Vy říkáte, cynické, bizarní, nadotaz, Tani Peroutkové, redaktorky České Televize, pan bývalý přeceravalného skromážení OSN, ex-ministr zahraničí za sociální demokracii, Jan Kavan v České Televize odpověděl, že jemu to nepříjde zručné ani zvrácené.
Může se nám to líbit, nebo ne líbit, ale takové je pravidlo.
Tak když bychom povýšeli, ta slova o řád víš, od toho cynické, bizarní na zručné, zvrácené přijde vám, to zručné a zvrácené tak, jak tam Sergey Lavrov vystupoval.
Z mého pohledu to nebylo nic, co by jsme už představitel Ruské Federace, včetně Sergey Lavrov neslyšeli předtím, takže zazručné a zvrácené bych označoval to, co se děje na Ukrajině.
To, že to Ruská Federace dlouhodobě obhajuje, prezentuje právě na půdě mezi národních organizací typů OSN.
Já považuju spíš za formu byzárnosti, případně,

by se dalo říct, že to je něco, co v angličtině byšlo nazvat jako hypocrisy. Pokrytectví.

Pokrytectví v Čestěně, děkuju.

Tak spíš než jako zrůdnost.

Prostě mezi národní organizace zajíme na ty kolektivní typu OSN, kde jsou zastoupeny všechny státy v podstatě, které na světě jsou alespoň formálně politicky uznávány mezi národním společenství, mají tu sílu právě v tom, že jsou reprezentativní, ale zároveň to času od času vyřaduje to, že je státy, které v různých ohledech zde v konkrétně klíčové oblasti práce OSN, udržování mírov a bezpečnosti tomu úplně neprispívají.

Ale je otázkou, jak by OSN mohla fungovat, pokud by růzká federace nebyla její členem.

Podíváme lise více do historie, tak to bylo třeba jeden z největších slabín předchudkyně OSN, společnosti národů, že ty velmoci tam nebyli zastoupeny, a to v podstatě tu organizaci naprosto paralizouval.

Teď je v OSN kolik zemí?

Teď máme v podstatě 194 členů, nejsou tam úplně všechny státy, které by tam asi chtěli být třeba otázka tajvanů a podobných států, které ale nemají tu úplnou tak zvanou suverenitu, nejsou uznávány dostatečným počtem ostatních členů OSN na to, aby to členství měli, ale nic lepšího, nic to by mělo těch výcečlenských států a zároveň tu kredibilitu OSNem máme.

Vafujeme se teď o té radě bezpečnosti, protože Rada Bezpečnosti o OSN ta jednala v New Yorku předcalí ten Sergey Lavrov radě bezpečnosti celý měsíc, celý duben předseda Ruská Federace.

Nakolik důležitým orgánem je Rada Bezpečnosti u vnitř OSN, kolik je tam zemí a proč je předsedalo zrovna teď Rusko?

Rada Bezpečnosti o OSN je nejdůležitějším orgánem.

Organizace spojených národů je to jediný orgán, jehož rozhodnutí jsou právně závazná, to znamená všechny členství států.

OSN by se jim měli řídit, měli by je dodržovat, měli by je vynucovat.

Nevždy se to tak děje, ale všechny ostatní orgány OSN ať už je to valné schromáždění nebo různé rady a případně i pravomoci generálního tajemníka nic takového právně závazného neobsahují.

Rada má v současné doby 15 členů pět takzvaných stálích,

mezi které patří ta růžká federace,
to jsou v podstatě vítězové druhé světové války,
kdy organizace spojených a národů vznikla,
aby zabránila velmi stručně řečeno 3. světové válce.
Právě protože navazovala na ty zkušenosti
s druhé světové války i jejich rozpoutání
a neuplně funkčnosti nebo schopnosti,
předchudkyně společnosti národů
a zabránit druhé světové válce
tak se vyhodnotilo, že ty vítězové druhé světové války
budou mít speciální postavení,
tzn. mají právo veta
bez v podstatě jejich souhlasů
nebo zdržení se hlasování
v radě ve spečnosti nic nemůže projít.
Potom je tam deset nestáliš členů,
které reprezentují zbytek světa
nějakým klíčem,
aby byli reprezentovány všechny regiony,
ty ale nemají to právo veta,
aby rada mohle něco schváli,
tak musí být pozitivně pro dvě členů
a přičem, jak jsem říkal,
tě stálí se být to musí zdržeta
nebo souhlasit.
Neprídevám tedy trochu zvláštní,
když se bavíme o SN-organizaci
spojených národů, kdy tedy mezi těmi
stálími členy jsou národy,
které moc spojené mezi sebou
nějakými diplomatickými i vazbami
pro práci nejsou.
A pak je tu tedy ruská federace,
která na měsíc celéte rady
bezpečnosti předseda,
v době, kdy prostě Sergej Lavrov
v New Yorku nazýváky vzločneckým režimem.
Takže, kakéto dělá přístupný
kývský režim, při poděžky
svojich učitelí,
USA a jich sojuzniků.
Jsou to dvě otázky,
já jsem zapoměl zmínit to předství,
tak tím začnou předství

v radě bezpečnosti o SN-rotu.
15 členů, bez ohledu na to
jsou stálí nebo nestálí
jeden měsíc předseda.
To znamená, že bezruba po těch
15 měsících na ten stát
vždycky dojde, na ty stále
členy rady bezpečnosti právě, protože
jsou stálí, tak na nepodstatě
dojde vždycky. Za těch
15 měsíců a z toho důvodu
došlo i na tu ruskou federaci.
Co se týče toho, že
ve spojených národech, jako ne všechny
národy nebo státy spíše jsou spojené,
to je právě důsledek toho,
že to je ta kolektivní
organizace, která se snaží
o univerzální členství, aby tam byli
zastoupeny všechny státy
a která zároveň prostě
je postavená na půdodisů,
který platil někde v roce 1945,
kdy se očekávalo,
že vítězové poslední války
spolu budou schopni a ochotni spolu pracovat.
Už zastudené války se ukázalo,
že to tak vždy není rozpody
mezi východem západem
které mezi velmoce my zejména
prostě jsou tím, co
komplikuje rozhodování
národy bezpečnosti od nepaměti.
Zejména právě tam možnost
použít to ve to.
Ještě jednou pokud chceme
mít mezi národní organizaci,
které združuje všechny státy
světa, tak to je nevyhnutelná
situace. Já už jsem to
několikrát změňoval, že
v podstatě není dobré sovdit
mezi národní organizace bez
východem na to, že to jsou výjích členské

státy. Je to, kdybychom chtěli
posuzovat krásu
fotbalového stadionu podle kvalitám
už jste v terén aní hrají.
To se tak prostě nedá dělat
organizace, jaká si nástavba
něco, co ty státy využívají,
aby prosazovali nějaké
svoje agendy, ale zároveň ideálně
zabránili tomu nejhorší mu
mezi národním a prostředí,
což je válka.
Což si malo nepodářilo?
Což se nevždy ovesen darí
otázka samozřejmě.
A to v sociálních vědách je ten
problém, že my si nemůžeme udělat
eksperiment, tak by to vypadalo,
kdyby ovesen nebyla.
Já třeba se dlouhodobě
venují výskumu mezi národních
mírových missí, nebo operací
na udržení míru, jak se někdy
česky spíše překládá.
A u nich je také často kritika,
že ten mír neudrží,
ale nedává se právě často
ta otázka, jak by to vypadalo,
kdyby žádná operace ovesen
nebyla nasazena.
Volejím si tvrdit, a nejnovější
výskumu je empiricky,
pokazují, pokud používají
nějaké experimentální metody,
že často by to bohužel, vypadalo
ještě hůře.
No, já asi nutně
jsem nenarážil na to,
že by neměla existovat ovesen,
ale co změní tedy její system,
když se ukázalo už za studené války
a teď znovu, že to třeba
úplně nefunguje tak, jak si
lidé po druhé světové válce

představovali.

Dá se vůbec s tím nějak
nebo nedává za vás smysl to
po těch 70, 80 letech
proměnit?

Smysl by to asi dávalo,
ale ten problém je,
že by se na to museli dohodnout
ty členské státy a zjime na ty člinové
stály Rady Bezpečnosti ovesen,
který mají to právo veta.

To se piší v chartě?

Ano, to je přímo
eksplicičně napsáno v chartě,
takže to by se muselo
změnit ten celý zakládající
dokument organizace
spojených národů, což je charta,
která také obsahuje status
mezi národního soudního dvora,
ale v podstatě ten klíčový problém
nebo otázka vždycké
byla a bude to právo veta.

To znamená, že některé
ty státy výtězové, druhé se to je
války, jsou si rovnější,
než všichni ostatní
a ti samozřejmě nemají
žádný důvod na to, aby se toho práva
veta zdávali, protože ve všech možných
cénářích reformy

Rady Bezpečnosti ovesen by na tom
fuhozovkách prodělali. Takže
v skuze o tom, jak to reformovat byly
zdá rozšířit to právo veta
na další významné státy
ať už ekonomicky nebo vojensky
a případně reformovat to
tak, aby některé nestálí členové
Rady Bezpečnosti ovesen byly by to
stálí ale bez veta, nebo
takzvaní se my stálí, to znamená,
že by měli třeba douší
časové období v tom zvolení, než

ty jsou časné 4 roky, tak
toho vidit rozkotá na tom, za prvé,
že ty stálí členové Rady Bezpečnosti ovesen
co uzdá právo veta, nicméně
někteří poukazují, že i kdyby
náhodou ta situace nastala
tak by byl vždycky velký spor
kdo další by by toto by to měl mít
a nebo by měl to privilegovanější
stálejší členství
v Rady Bezpečnosti ovesen
i bez toho veta a těch kandidátů
je velké množství a je velká
otázka zdobě se ty státy domluvili.
A pane profesore, teď v posledním
měsíci rusko využil
právo veta nebo byl
dubem v ruské reži
v Rady Bezpečnosti
něčím výmečným
kromě toho Lavrova v New Yorku.
Výmečný nebo to co já nazývám
tím cynickým byli ty neformální setkání
a které Ruská Federace
pořádala, pokud vým tak byli 3.
První se týkalo v podstatě situace
unesených ukrajinských dětí
kde na to jednání
nebo předsedala tomu
zmocněnkyně propráva dětí
která v podstatě je obivněna
mezinárodním tresním tribunálem
že je zodpovědná nebo spolu zodpovědná
na ní je vydaný zatikač
Ano, je vydaný na ní zatikač
podobně jako na Vladimíra Putina
za válečné zločiny
ale uní explicitně tedy za ty
v podstatě porušování práv
u ukrajinských dětí.
Mezinárodní tresný soud v hágu
vydal zatikač na zmocněnkyní kremlu
rusko unosi ukrainských dětí
a vocpívajících označuje

za humanitární program
druhé setkání, které bylo
také řekněme poměrně
paradoxní nebo cynické
bylo dodržování zbrojních embark
kdy se ruská fédération
snažila obvědnit západní Státy
že v podstatě
vyzbrojí massivně ukraino
a čím že porušují
různá zbrojní embargo
nebo principi Chartiole-sen
Příčem zase je paradoxní, že samozřejmě Rusko, jak si je přičenou toho, proč k tomu vyzborování
dochází a západní státy také oponovali,
že Rusko je vyzborováno porušováním ještě specifitějších konkrétných sankcí, které jsou uvaleny na
Irán a na Severní Koreju,
takže zase, že to je poměrně něco, co by Ruská Federace úbece neměla změňovat.
A teď to poslední neformální setkání, které se tedy týkalo v podstvěte efektivního fungování
multilaterálního mezinárodního řádu
nebo dodržování těch principů, hrty OSN, které zrovna tak Ruská Federace prostě porušuje pondeně
flagrantně.
Je potřeba říci, že ty neformální setkání využívá v každá předsednická země, k tomu, aby
prostozovala svoji agendu.
Problem je právě v tom kontextu, kdy Rusko se snažilo všechny toto setkání využít,
k tomu, aby prostě prezentovalo ten svůj narrativ, který se týká více čiméně přímo toho konfliktu na
Ukrajíně
a který měl tedy přesvědčit ostatní členské státé OSN, že Rusko, jak tradičně sám osoby říká,
na Ukrajině provádí pouze tu speciální vojenskou operaci, protože k jevský režim je fašistický,
není legítivní a podobné ráložitosti.
A musí na ta neformální setkání západní zástupci, respektive zástupci západních zemí jezdit?
Nemusí, to byla jo táska, jak se k těm to jednáním postavit.
Je to takové dilema, když tam nebudete, nemůžete reatoricky čelit.
V propagandě řekněme Ruské federace, což samozřejmě jak západní, tak i některé nezápadní státy,
ale nutně nechtěli akceptovat, takže to řešili tím, že tam bysleli v podstatě, že postavené
diplomaty.
Třeba to jednání Sarge Lavrova bylo svoláno jako ministerské za ty západní státy,
ať už spojené státy Velkou Britány nebo Francí, tam byly pouze stálí zástupci v radě bezpečnosti
OSN diplomaté, ale ne ministři.
A na ta předchozí neformální jednání tam nebyly ani třeba ty nejvyšší diplomaté,
ty oficiální zástupci, ale jejich další zástupci, to znamenání ší diplomatická úroveň.
Četl jsem také, že na radě bezpečnosti OSN předsednická země se v podstatě vždycky to
předsednistý
a zahajuje tím, že je taková neformální pracovní snídanie, kde se představuje ta agenda na měsíc do
předů,

a tu bojkotovali mnohé ty západní státy úplně.

Takže ten bojkot je jedna z variant, ale jak si nevyplácí se, a to je zase historicky dáno radu bezpečnosti bojkotovat úplně, protože pak teda může nejenom říkat, ale i krajně schvalovat věci, které se vám velmi nelíbí, což z historie značají právě Ruská federace respektive sovietský svaz, kdy v 50. letech bojkotovali radu bezpečnosti OSN s tím, že protestovali, že druhý zástup cestálí Čína, není Čínská lidová republika, ale tehdy Tajvánaš do roku 1972 a chtěli si vynutit tu změnutým bojkotem rady bezpečnosti OSN, která, ale v podstatě toho využela, nebo tedy ty západní státy, k tomu, že schválili něco, co by sovietský svaz nikdy neschválil, a to byla missa OSN a v Korei, v Korejském konfliktu, který se v 50. letech rozořel.

Takže sovietský svaz sa myslím, že všechny členské státy velmi dobře pochopili, že toto není úplně ta cesta zajména, pokud mají práveda, kterou by chtěli jít, a nejsem si vědom, že nějaké zejména stály členský stát rady bezpečnosti OSN někdy od 50. let rady bezpečnosti bojkotila.

Jsou tu takové velmi krěchké vstahy v radě bezpečnosti OSN, zdá se mi?

Je to odraz některý by řekli real velmocenské politiky, prostě velmoci tam prosazují ty svoje zájmy a nejen velmoci.

Takže je to kolbišče, které státy využívají, a bylo tak tam už vždycky a těžkouze očekávat, že se to změní, když se vrátí k té otázce, jestli s tím můžeme něco dělat podobně jako u demokracie, na to se blibou odpovídám, že nic lepšího jsme opůžel, za tím nevimysleli.

No, já jsem se ptal na tu otázku, zdá tě zástupci západních zemí musí na ta neformální setkáně jezdit i z toho důvodu, že na tom formálním setkání v New Yorku si Sergey Lavrov potřásá rukou Santonem Gutereše, s generálním tajemníkem, sednou si vedle sebe.

Lavrov tam prohlásí to o tom Kyivu, že tam vládne zločinecký režim, tak ohradil se byt generátoricky proti tomu někdo.

Určitě to, že sedí vedle sebe generální tajemníka ten zástup se předstívající ze mě.

To je zase tradice, to je to tak úzpořadáno.

Přesto, že žijeme vnitrošku netrardičních časem.

Ano, ale jako ty krize přicházejí a odcházejí těch krizí, OSN zažela jako historicky pomděně hodně.

Prostě ta pravidla byly vždycky dodržovány, to, že předství dající státy rotují a těžko sil se představit jako čím jiným,

bychom to mohli nahradit.
A navíc vždycky by to prostě vyžadovalo
souhlas těch pěti stáli členů
v e-spečnosti OSN, který by s tím nesouhlasili.
Nesouhlasili by s tím nejenom Rusko,
ale hejti ostatní, protože nikdy v budoucnu neví,
kdyby je to mohli postihnout.
To, že Rusko oponovali, oponovali.
To byly právě ty ostatní stáli členové,
ale i nestáli třeba Albanie
jako pomděně dost výrazně
i na těch neformálních setkáních
vyjadřovala alternativní názory
nebo kritiku toho Ruského postoje.
Právě tím, že se toho účastníte,
tak to můžete kritizovat.
Takže to dilema být tam a kritizovat,
nebo tam nebýt a nemýt možno kritizovat,
myslím všechny státy vyhodnotili,
takže radši budeme a budeme kritizovat,
by to bude na třeba nější diplomatické úrovni zastoupení.
Distančně se ohradil taky
Anlipavský ministr zahraničí spirátů.
Výroky Klauna Lavrova
na adresu našeho prezidenta
i jsou k smíchu.
Rusko je teroristický stát
a jeho vedení patří před mezinárodní tribunál.
Vyjagoval na ta slova Sergije Lavrova
směřovaná na Petra Pavlá,
co jsem u vlastně ne líbilo.
Tak, jestli jsem to správně pochopil,
tak to byly ty vyjádření našeho prezidenta
ohledně postoje Číny
a toho, do jaké míry Čína
nebo nechce
z pohledu našeho pana prezidenta
a dosáhnout mírového řešení
konfliktu na Ukrajině.
To se z mého pohledu vždycky točí
o tom, co si potí mírem, kdo představuje.
Zde tedy samozřejmě
představí Ruské federace
a potažmo Číny se doslíší

od představy západních států a Ukrajiny
a proto ty dohady o tom
jestli to ukončit mírovi
nebo nejsou z mého pohledu
zástupné právě, protože
neexistuje žádná schoda
na tom, jak by ten mír měl vypadat.
Co by se muselo stát?
Uzavřeme to touhle
hypotetickou otázkou,
která by možná samotnávit
dala na x-hodin debaty.
Co by se muselo stát?
Když neválka, když nestudená,
když neteď ta horka
aby se prostě něco v té radě změnilo.
Aby se to, co jste říkala na čem
by se všichni museli schodnout,
aby to doznalo ten systém
nějakých změn, protože
jak vidíme, nevždy
působí důstojně.
Podíváme li se do historie,
tak z největší pravděpodobností
by muselo nastat to,
kůli čemu OSN byla
založená, to je systémový konflikt
typu třetí se to je vál.
Ne dovedu si představit jako jiný
scénář, vledem k tomu,
že už jsme zažili jako třeba konec
studené války, což byla také poměrně
velká systémová změna a nevedlo
to prostě k reformě OSN.
Tak ten scénář
z mého pohledu jediný, který
si dovedu z historických padál
představit, je, že skutečně bude
systémový konflikt, kdy se
řící, že OSN naprosto se lhala
v tom základním poslání
zabránit metli války
jaké napsáno v fůvodu charty
a tím pádem, že je potřeba

[Transcript] Vinohradská 12 / Reforma OSN? Jedině třetí světovou

založit něco úplně nového.
V jiných scénářích to úplně nevidím.
Vomoc díky, že jsme to společně mohli probrat.
Nikoli za pezvání.
Tohle už je všechno z Vinohradské
12 z pravodajského podkástu
českého rozhlasu.
Dnes s profesorem Oldřichem Burešem,
vedoucím centra bezpečnostních
studii při metropolitní univerzitě Praha,
který současně působí i na fakultě
sociálních věd univerzity Karlovy.
Tahle epizoda je poslední v tomto týdnu,
jak se vám líbila,
nám můžete napsat na e-mail
Vinohradská 12
zavináč rozhlas.cz.
Náslyšenou po víkendu.
Víkendu.